

Het verlies van uw kindje

Inhoudsopgave

	Pagina
Inleiding	1
Wanneer opname	1
Begeleiding	1
Het inleiden van de bevalling	1
Pijnbestrijding	2
Mortuariumbeheerder	2
Contact met uw kindje	2
Uw kind verzorgen	2
Naam	2
Een foto van uw kindje	2
Voetafdrukje en/of haarlokje	3
Geestelijke verzorging	3
Opbaren van uw kind in het mortuarium	3
Obductie	3
Naar huis	4
Kindje mee naar huis	4
Lichamelijke reactie	4
Kraamzorg	4
Professionele hulp	4
Vragen?	5

Inleiding

Uw kindje is tijdens of kort na de geboorte overleden of u heeft net van de gynaecoloog gehoord dat uw kindje tijdens de zwangerschap is overleden. Het kan ook zijn dat u de zwangerschap laat beëindigen omdat uw kindje een zeer ernstige afwijking heeft. In alle gevallen moet u direct na deze ingrijpende gebeurtenis veel regelen. Om u hierbij te helpen, ontvangt u deze brochure. De brochure bevat praktische informatie die u in de komende dagen van nut kan zijn en we raden u daarom aan dit te lezen.

Wanneer opname?

Uw gynaecoloog heeft u het slechte nieuws verteld en besprak in grote lijnen met u wat er gaat gebeuren. Meestal is het voorstel om enkele dagen na het gesprek de zwangerschap te laten beëindigen. Tijdens uw bezoek bij de gynaecoloog is, in overleg met u en de afdeling verloskunde, de datum vastgesteld waarop u voor deze opname wordt verwacht.

Begeleiding

U krijgt tijdens de opname met verschillende medewerkers te maken, omdat artsen en verpleegkundigen in wisselende diensten werken.

Het inleiden van de bevalling

Op de afgesproken dag meldt u zich om 8.30 uur op de verloskamers, indien u een zwangerschapsduur van meer dan 24 weken heeft bereikt of op unit LD 26 indien uw zwangerschapsduur korter is dan 24 weken. U wordt daar ontvangen door diegene die u tot 15.30 uur zal begeleiden.

Na het opnamegesprek krijgt u (vaginale) tabletten om de weeën op gang te brengen. De bevalling vindt dan meestal binnen 24 uren plaats.

Pijnbestrijding

Om de pijn van de weeën te verzachten kunnen we u een injectie met een combinatie van een pijnstillertje en een spierontspanner toedienen zodat u dus geen of nauwelijks pijn van de bevalling hebt. Van deze injectie kunt u wat slaperig worden.

Een andere mogelijkheid om u pijnstilling te geven is via een ruggenprik. Dit doet de anesthesioloog op de operatie-afdeling. Nadat hij uw huid met een prik heeft verdoofd, brengt hij met behulp van een naald een slangetje tussen de ruggenwervels aan. Aan dit slangetje komt een pomp waarmee de pijnmedicatie wordt gedoseerd. De ingreep zelf duurt heel kort, maar u blijft daarna nog even ter observatie in de uitslaapkamer. Bij de toediening van de ruggenprik kan uw partner, in verband met de privacy van de andere patiënten, helaas niet aanwezig zijn.

Het grote voordeel van deze methode is dat u de weeën niet of nauwelijks voelt. Dit is vooral prettig als de bevalling lang duurt.

Een nadeel is echter dat u minder mobiel bent omdat u minder gevoel in uw benen heeft. Soms voelt u ook geen aandrang meer om te plassen, met als gevolg dat uw blaas volloopt. Om uw blaas te ledigen, brengen we dan een blaaskatheter in.

Mortuariumbeheerder

Een medewerker van ons mortuarium komt al voor de bevalling bij u langs voor een oriënterend gesprek. Hij of zij kennen mogelijkheden om afscheid van uw kindje te nemen.

De mortuariumbeheerder zal niet alleen die mogelijkheden aan u voorleggen, maar ook uw wensen ten aanzien van het afscheid proberen te realiseren.

Na de bevalling komt de mortuariumbeheerder nog een keer bij u langs om definitieve afspraken met u te maken.

Contact met uw kindje

Afhankelijk van de omstandigheden waaronder uw kindje overleed, heeft u dat wel of niet bewust meegemaakt. Misschien was u wel onder narcose of overleed uw kind tijdens of kort na de geboorte, zonder dat u hem of haar goed heeft gezien. Het zien of vasthouden van uw overleden kindje helpt om een goede herinnering te krijgen. Als u behoefte voelt om uw kind nog eens in de armen te nemen, raden wij u aan dit zeker kenbaar te maken.

Ook als er sprake is van zichtbare aangeboren afwijkingen adviseren wij u uw kind te zien en vast te houden of aan te raken. Het zien en vasthouden blijkt voor velen later een daadwerkelijke troost. Aarzel niet om eventuele andere kinderen en familieleden of vrienden daarbij aanwezig te laten zijn. Ook als u uw kind niet zou willen zien, is daar begrip voor.

Uw kind verzorgen

Boven een zwangerschapsduur van 24 weken, kan in de meeste gevallen, uw kind in bad worden gedaan. Als u wilt, kunt u dit zelf doen. Wilt u hierbij hulp van een verpleegkundige, dan is dat geen probleem. Nadat uw kind is verzorgd, kunt u het aankleden. Houdt u er wel rekening mee dat die kleertjes, afhankelijk van de zwangerschapduur, erg klein moeten zijn. We hebben op de afdeling ook een voorraad van kleine kleertjes waaruit u kunt kiezen. Een andere mogelijkheid is om uw kind in een omslagdoek te wikkelen.

Op de afdeling beschikken we over verschillende soorten mandjes om u kindje in neer te leggen tijdens de periode in het ziekenhuis. Misschien vindt u het prettig om een knuffeltje bij uw kindje in het mandje te leggen. U kunt zelf ook eventueel een mandje meenemen en/of een omslagdoek maken.

Naam

Het is prettig als u over uw kind praat om een naam te kunnen noemen. Denkt u erover na of u uw kindje een naam wilt geven.

Een foto van uw kindje

Het is nu misschien nog een vreemd idee. Toch weten we uit ervaring dat het voor u fijn kan zijn dat u van uw overleden kindje een foto heeft. Het is immers een tastbare herinnering, waarmee u zich een beeld kan blijven vormen van uw kind. Die foto's kunt u zelf met uw eigen toestel maken. Uiteraard zijn wij bereid om u te helpen bij het maken van foto's. Heeft u zelf geen fototoestel ter beschikking dan is er op de afdeling, tegen betaling, een wegwerptoestel verkrijgbaar.

Daarnaast maakt de medisch fotograaf ook altijd enkele foto's van uw kindje. Deze foto's gaan in een gesloten envelop in uw dossier tot het moment dat u aangeeft ze toch te willen zien. Soms nog jaren later.

Voetafdrukje en/of haarlokje

Voor de verwerking is het belangrijk om tastbare herinneringen aan uw kindje te bewaren. Daarom zal de mortuariumbeheerder, als dit mogelijk is, voetafdrukjes met inkt op een kaartje zetten. Als het lukt maken we ook handafdrukjes.

Bij een gevorderde zwangerschap is het mogelijk om van uw kindje wat haartjes af te knippen en deze op een kaartje te plakken. Dit alles krijgt u samen met een kaartje waarop alle belangrijke gegevens over uw kind en de bevalling staan.

Geestelijke verzorging

Wanneer u tijdens uw opname een gesprek met een medewerker van de pastorale dienst wilt, aarzel dan niet om hier naar te vragen. Dit is altijd mogelijk. Ook als u uw kind wilt laten dopen, kunt u dit met iemand van de pastorale dienst bespreken. U mag natuurlijk ook iemand van uw eigen gemeente of parochie inschakelen.

Opbaren van uw kind in mortuarium

Kiest u ervoor om uw kindje in het mortuarium van het ziekenhuis op te baren, dan kunt u, na telefonisch overleg, ieder moment van de dag terecht om afscheid te nemen. Uw kindje ligt opgebaard in een speciaal voor kindjes ingericht kamertje. Het is ook mogelijk om uw eigen spullen mee te brengen voor de aankleding van het kamertje, zoals knuffels, bloemen en muziek. De mortuariumbeheerder is via de afdeling bereikbaar of als u thuis bent via de receptie van het ziekenhuis.

Obductie

Kort na het overlijden van uw kind kan het gebeuren dat de arts, ondanks uw grote verdriet, toch vraagt of u instemt met het verrichten van obductie.

Obductie, ook wel sectie of post-mortaal-onderzoek genoemd, wordt alleen uitgevoerd als ouders hiervoor toestemming geven.

Obductie is een uitvoerig medisch-chirurgisch onderzoek door een patholoog. Dit is een arts die gespecialiseerd is in het onderzoek van organen en weefsels en in het onderzoek van het lichaam na de dood. Vanzelfsprekend voert de patholoog de obductie met de grootst mogelijke zorgvuldigheid uit.

Net als bij een operatie wordt er een opening naar de inwendige organen gemaakt.

De patholoog neemt kleine stukjes weefsel van de organen af die worden bewaard voor verder onderzoek. Dit gebeurt op dezelfde manier als bij weefsel van levende patiënten.

In bepaalde gevallen wordt een orgaan in zijn geheel verwijderd en bewaard voor nader onderzoek of klinische nabespreking. Bij onderzoek van de hersenen gebeurt dit altijd omdat dit orgaan niet op een andere wijze onderzocht kan worden. Omdat deze organen dan niet onmiddellijk teruggeplaatst kunnen worden, vindt crematie hiervan op een later tijdstip plaats.

Na de ingreep wordt de wond met hechtingen gesloten. Dit gebeurt zodanig dat er na het aandoen van kleren bij uw kindje niets te zien is. Na de obductie kan uw kind dan ook normaal worden opgebaard bij u thuis of in een rouwkamer. Soms kan gedeeltelijke obductie worden gedaan. U kunt in overleg met de arts besluiten zo'n onderzoek te beperken tot een orgaan. Ook kan het onderzoek soms beperkt blijven tot een of enkele puncties waarbij hele kleine stukjes weefsel met een naald worden verwijderd. Zo'n onderzoek levert niet zoveel informatie op als een volledige obductie, maar kan toch zeer nuttig zijn.

De uitslag van zo'n obductie kan u helpen bij het begrijpen en aanvaarden van het overlijden van uw kind. Soms is het onderzoek ook van belang in verband met erfelijke aspecten ten aanzien van een volgende zwangerschap. Bovendien kan het onderzoek van uw kind bijdragen tot een beter inzicht in ziekten bij pasgeborenen. Indien uw bezwaren heeft tegen een obductie, kan u daar uiteraard van afzien. Een ieder zal uw beslissing respecteren.

Wanneer krijgt u de uitslag?

De obductie zelf duurt enkele uren. Daarna wordt uw kind teruggebracht naar het mortuarium van het ziekenhuis waar het opgebaard wordt. Vanuit het mortuarium wordt uw kind naar huis of naar een ander rouwcentrum gebracht.

Het volledige onderzoek is dan nog niet klaar. Na ongeveer zes weken is het onderzoek geheel afgerond, en heeft de behandelend arts het definitieve rapport. De bevindingen van het onderzoek worden bij het nagesprek met u besproken.

Naar huis

Als het medisch verantwoord is, wilt u waarschijnlijk zo snel mogelijk na de bevalling naar huis. Thuis kunt u uw verdriet beter verwerken. Misschien wilt u echter nog niet naar huis omdat u opziet tegen de leegte die daar op u afkomt. Het met lege handen uit het ziekenhuis komen is ten slotte altijd verdrietig. U had zich de thuiskomst immers zo anders voorgesteld.

Toch is het niet goed om alle sporen van de voorbereiding op de komst van uw kind vóór uw thuiskomst al te wissen. Dit onthoudt u de kans om afscheid van uw kindje te nemen. Accepteren dat er werkelijk een kind was, helpt u beter met uw verdriet om te gaan. Er is geen haast; wat u met de kinderspulletjes doet, kan altijd nog worden besloten.

De eerstvolgende dagen en nachten zult u doorgaans veel met gedachten over uw kindje bezig zijn. Aarzel niet om bij problemen medische hulp in te schakelen.

Wij lichten uw huisarts of verloskundige over uw thuiskomst in. Ook maken we een afspraak voor een controlebezoek en nagesprek bij de gynaecoloog die bij de bevalling betrokken was. De eerste keer zal dit na ongeveer twee weken zijn, de tweede keer na ongeveer zes weken. Uitslagen van onderzoeken komen tijdens het vervolgbezoek aan de orde. Wilt u liever een afspraak met een andere gynaecoloog, omdat u die bijvoorbeeld al langer kent, dan kunt u dit kenbaar maken.

Na vier weken neemt de verpleegkundige, die bij de bevalling aanwezig was, nog eens telefonisch contact met u op. Als u eerder nog dringende vragen heeft, kunt u ons altijd bellen.

Telefoonnummer: (076) 595 27 26.

Kindje mee naar huis

In afwachting van de begrafenis of crematie kunt u er voor kiezen om uw kindje al dan niet mee naar huis te nemen. Wilt u uw kind liever in het mortuarium van het ziekenhuis laten, dan wordt het hier opgebaard.

Een andere mogelijkheid is uw kind door uw eigen begrafenisonderneming naar een ander mortuarium over te laten plaatsen. Ervaring leert dat veel ouders het achteraf goed vonden om hun kind mee naar huis te nemen en daar op te baren.

Daar kunt u in alle rust het afscheid voorbereiden en uw kindje zo vaak zien als u wilt.

Lichamelijke reactie

U bent bevallen en daarop zal uw lichaam reageren. Eén van de reacties is dat uw borsten melk gaan aanmaken. Die moedermelk accentueert uw verlies en de leegte die uw kindje achterliet. Net als de naweeën, het vloeien, pijn van de hechtingen en de slapte van uw buik veroorzaakt dit vaak ook tegenstrijdige gevoelens van verdriet en boosheid op uw lichaam. De melkaanmaak houdt na enige tijd vanzelf op.

De arts kan u ook medicijnen geven waardoor de melkaanmaak niet op gang komt. Daarnaast raden we u aan om dag en nacht, gedurende maximaal vijf keer 24 uur, een strakke BH te dragen en zondig pijnstillende medicijnen te gebruiken.

Kraamzorg

Als u thuis al kleine kinderen heeft, is het vaak prettig dat er thuis iemand is, die u een aantal zorgtaken uit handen kan nemen en die u een luisterend oor kan bieden. Bij kraamcentra sturen ze in situaties waar het kindje is overleden, indien mogelijk een kraamhulp met ervaring op dit gebied.

Heeft u zich voor kraamzorg ingeschreven en vindt u het vervelend om, als u hier geen gebruik van wilt maken, dit af te bellen, dan zal een verpleegkundige dit voor u doen.

Professionele hulp

Tot slot willen we u nog een aantal namen geven van instanties waar u voor hulp terecht kunt:

- Maatschappelijk werk in uw woonplaats.
- GGZ in de regio Breda.
- Pastoor, pastoraal medewerker, dominee, imam, rabbijn.
- Gespreksgroep voor ouders van een overleden baby, Breda: 076 530 5888.
- Lieve Engeltjes Dit is een contactgroep via internet van ouders van wie een kind is overleden. Voor meer informatie en aanmelding: www.lieve-engeltjes.nl Telefonische informatie via helpdesk: 06 3057 9407.
- FIOM Breda: (076) 531 08 52.

Lezenswaardig boek over rouwwerking bij doodgeboorte & zwangerschapsafbreking.

Voor ouders

- Stille babies - C. Geerinck-Vercammen (ISBN9029521864)
- Met lege handen - Holkema/Warendorf (ISBN9026966997)
- Kinderen en de dood - Elisabeth Kubbler Ross (ISBN9026315198)

Voor kinderen

Jong verlies - Riet Fiddelaers (ISBN 9024294347)
Dood zijn hoelang duurt dat? - Wernet Storms (ISBN 9068227289)
Hemeltje lief (peuters/kleuters) - Nicholas Allan (ISBN 9061776600)
Kikker en het vogeltje (peuters/kleuters) - Max Velthuijs (ISBN9025847544)
Mijn zusje is een engel (5-9 jarigen) - Stark/Hogland (ISBN9021482932)
De dood uitgelegd aan mijn dochter - E. Huisman (ISBN9045011X)
Lieve hemel (alle leeftijden) - Diekstra/Ravensteijn (ISBN9061128234)

Vragen?

Wij wensen u voor de komende tijd veel sterkte toe.
Als u nog vragen heeft, dan kunt u altijd naar de afdeling bellen.
Telefoonnummer: (076) 595 27 26.

www.amphia.nl